

ВИДИ ДИСТАНЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Пасічна І. О.

На сучасному етапі розвитку освіти, науки і технологій, актуального значення набуває проблема дистанційного навчання як особливого процесу набуття знань, умінь, навичок, заснованого на застосуванні спеціальних засобів інформаційно-комунікаційних технологій. Дистанційна освіта має достатньо багато переваг перед заочною формою навчання, одночасно поєднуючи засоби та методи останньої та денної форми. У зв'язку із запровадженням дистанційної освіти в Україні, на нашу думку, важливим є вивчення та аналіз видів занять, які використовуються при дистанційному навчанні. Дослідження видів дистанційних занять дозволить виявити їх особливості та визначити напрямки вдосконалення проведення занять за дистанційною формою.

Дистанційне навчання передбачає взаємодію викладачів зі студентами між собою дистанційно на відстані, включаючи практично усі форми, методи та засоби, притаманні навчальному процесу. Причому дистанційне навчання реалізується через специфічні засоби телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивність процесу навчання. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [4].

Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші. Лекція, консультація, семінар проводяться зі студентами (учнями, слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до навчального плану. Отримання

навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних робіт, відбувається дистанційно в асинхронному режимі. До інших видів навчальних занять при здійсненні навчального процесу можуть відноситись ділові ігри, виконання проектів у групах тощо. Ці види навчальних занять можуть проводитись очно або дистанційно у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни [4].

До дистанційних занять, які проводяться в рамках дистанційного курсу, належать такі: демонстраційна версія заняття за курсом, вступне заняття за курсом, індивідуальне заняття-консультація, чат-заняття, веб-заняття, відеолекції, дистанційні олімпіади, дистанційні конференції.

Демонстраційна версія заняття за курсом відіграє в основному рекламну роль і містить найбільш виграшні теми і види діяльності за курсом. Це може бути модель дистанційного діалогу викладача і студентів, ігрове чи тестове завдання, опис та аналіз реальної життєвої ситуації. Така версія має на меті привернути увагу студентів, забезпечити їх мотивацію й активну навчальну діяльність в майбутньому.

Вступне заняття за курсом вводить студентів у проблематику курсу, охоплює огляд майбутніх занять. Його доцільно оформляти у вигляді набору веб-сторінок на освітньому сервері.

Індивідуальне заняття-консультація проводиться в різних формах і охоплює передбачувані питання, проблеми, шляхи пошуку відповідей на них. При розробці цього виду занять доцільно враховувати індивідуальні особливості учнів і запропонувати приклади питань різних типів.

Чат-заняття – навчальні заняття, які здійснюються з використанням чат-технологій. Вони проводяться синхронно в реальному часі з одночасним доступом до чату і потребують чіткого розкладу і

формулювання питань та проблем, а також можливості запису заняття для аналізу і використання в майбутньому [1].

Веб-заняття – дистанційні уроки, конференції, семінари, ділові ігри, лабораторні роботи, практикуми й інші форми навчальних занять, проведених за допомогою засобів телекомунікацій. Веб-заняття має безліч варіантів, зокрема дистанційні заняття на основі веб-квестів, конференції у вигляді веб-форума, семінари, ділові ігри, лабораторні роботи, практикуми тощо [5].

Відеолекції є невід'ємним елементом дистанційного навчання. Цифрові файли можуть зберігатися на індивідуальному електронному носії або веб-сервері. Як правило, на екрані транслюється запис виступу лектора. Ефективними в дистанційному навчанні є відеолекції з динамічним зображенням: показом кінофрагментів, анімації, таблиць. Перевагою такої форми представлення навчального матеріалу є можливість студента самостійно регулювати хід лекції, повертатися до минулих розділів та складних моментів.

Ефективною формою навчання і контролю є дистанційна олімпіада з творчими відкритими завданнями. Олімпіада проводиться за допомогою електронної пошти чи в реальному часі. На освітньому сервері розміщуються веб-форми з питанням, відповіді на яке здійснюються безпосередньо через мережу.

Продуктивне дистанційне навчання неможливе без інтерактивного спілкування суб'єктів навчання за допомогою конференцій. Дистанційна конференція як вид заняття може проводитись в декількох формах, у зв'язку з чим розрізняють відеоконференції, аудіоконференції, комп'ютерні конференції та конференції за допомогою електронної пошти [6].

Дистанційна освіта на сьогодні базується на інноваційних технологіях, які дозволяють ефективно проводити навчання на відстані. Від вибору дистанційних технологій та їх вдалого поєднання залежать характер та результативність навчання. Дистанційні заняття можуть забезпечити якісну

підготовку студентів, через використання нових форм і методів навчання, застосування новітніх технологій, а також підвищити ефективність самостійної роботи студентів, надати нові можливості для закріплення професійних навичок, і забезпечити високий рівень освіти в цілому, що відповідає сучасним вимогам суспільства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Види дистанційних занять [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukped.com/skarbnichka/674-.html>
2. Вишнівський В.В., Гніденко М.П., Гайдур Г.І., Ільїн О.О. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів. – Навчальний посібник. – Київ: ДУТ, 2014. – 140 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.dut.edu.ua/uploads/1_786_40131752.pdf
3. Корбут О. Г. Дистанційне навчання: моделі, технології, перспективи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1123>
4. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : Наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 №466 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0703-13/ed20130627>
5. Пугачев А. С. Дистанционное обучение – способ получения образования // Молодой ученый. – 2012. – №8. – С. 367-369. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://moluch.ru/archive/43/5242/>
6. Современные формы удаленного обучения [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://edunews.ru/onlajn/info/vidy-distantsionnogo-obucheniya.html>